

Lőrincz György

A várakozás balladája...

- Hogyha csak egy férfi jönne, azt nem engednők egyikhez sem.
- Azt a férfit csak mutogatnók.
- Azt a férfit csak simogatnók.
- Mert az a férfi nem érhetne egyikhez sem.
- Mert akkor már nem lenne mindannyiunké.
- Mert akkor csak egyé lenne.
- Ha egy férfi jönne, azt a legjobb házba vinnők.
- Derékaljas ágyba fektetnők.
- Dunyhával takarnók.
- Mert arra a férfitra nagyon kellene vigyázni.
- Mert azt a férfit csak mutogatni szabad.
- Mert csak így lehet mindenkié.

Így beszélnek, pörgetik az orsót, sirítik a szálat, kötik a csipkét, és mindenik egyfajta konok nézéssel néz, nem kutatnak egymás gondolataiban, de vigyáznak saját gondolataikra, s ha megszólalnak, mindenik csak azt mondja, amit bármelyik közülük elmondhatna, és néznek ki a homályos ablakon, azt várják, hogy megjöjjön a férfi.

AKIT CSAK MUTOGATNI FOGNAK.

AKIT CSAK SIMOGATNI FOGNAK.

AKIT DUNYHÁVAL TAKARNAK.

Mert még összegyűlnek estelente, de agyukon már átvillan, mi lesz, hogyha megjön a férfi, egy igazi férfi. De erről nem beszélnek, hallgatnak, egyiké sem akarja előhozni a titkát, amely mindenki titka és egyiké sem. És ahogy közeledik a háború vége, mind rövidebbé válnak az esték,
a fonóesték,
a vigasz-esték.

Nem beszélnek a férfiről, egymás arcában kutatnak, hogy a másik tud-e a tálról, a minden este előkészített tálról, a férfitra váró tálról.

És este sokáig égetik a lámpákat, és este sokáig várnak. És figyelnek minden neszre, minden suttogásra, minden zizzenésre. De másnap ugyanúgy összegyűlnek, és nem említi egyik sem a tálat, a lopakodó fényt, amit a másiknál látott, a férfitra váró ágyat. Csak néznek egymásra kutató szemmel, titkot tudó szemmel.

Az öregasszony

Az öregasszony mindig estefelé, csordavaráskor jelent meg a falu főutcáján.

Ünneplő, hosszú, bokáig érő, fekete rakott szoknyát viselt, fekete csipkével szégyelgett köténnyel takartan, fekete fejkendő volt a fején is, amely részben eltakarta a megmaradt hajkoronát, csak elöl, a homlok fölött volt egy félholdnyi fehérség – holdkaréj –, mintha fehér pártát viselt volna.

Szép arcú, nagyon szép asszony volt még így, idős korában is az öregasszony.

Magas volt, sudár, sudáran karcsú, az arca ovális, és valami furcsa, megfeythetetlen, szelíd derű lengte be, mintha csak ébren álmodozna, mintha mindig önfeledt lett volna. Önfeledt is volt, akik ismerték, tudták.

De voltak, akik nem ismerték. Azok csak csodálkozva nézték, ahogy estéről estére, falusi viszonyok közt már-már elegánsan, csordavaráskor szinte óramű pontossággal végigmegy a falun, mintha halottja lenne, mintha csak a templomba menne, mintha valahol valami halaszthatatlan dolga lenne, mintha nála nélkül megállna az élet, és ezek azt kérdezték: – Mit keres az én estémben ez az öregasszony? Mit akar, mire figyelmeztet, miért rontja el öregségével a napjaimat?

De ő nem vett tudomást erről.

Könnyedén ment, szinte kecsesen a kavicsal kövezett úton, feszes tartással, s ha találkozott valakivel, nem hajolt meg, nem fordult oldalt, szembe, hátra, nem állt le beszélgetni sem, csak méltóságteljesen biccentett a fejével, akár egy fejedelmasszony a titkos hódolójának, egyszerű szépasszony az imádójának, hódoló köszöntésének, talán egy kicsit fennköltén, talán egy kicsit elutasítóan, bár tartásában nem volt semmi gőg, csak méltóság, távolságtartó fölény. Össze is néztek sokan gúnyosan a háta mögött, sértetten vagy csúfondáros vigyorral az arcukon. És újra feltették a kérdést:

– Mit keres, mit akar a mindennapjaimban? Mire figyelmeztet? Öregségére, a vénségre miért figyelmeztet?

Persze ő nem vett tudomást erről.

Megjelent, és ment nap mint nap, mint aki keres valamit, mint aki elvesztett valamit, valamit, ami pótolhatatlan... Valamit, örökre...

Ákik ismerték, tudták: a múltját, s benne önmagát kereste mindennap és mindenhol az öregasszony.

Csáky Károly

Körforgás II.

Az idő nem fárad el,
csupán megújja magát,
és kezdődik minden
újra.

A jelen
csak kiesik a múltból,
és megszületik mindig
a jövő, ahogyan a halál is
a teremtésből fakad,
s általa válunk
részévé a mindenségnek.

De addig
árnyék és fény,
mélység és magasság
váltja egymást
földi zarándok-
utunkon.

Égi kép

Az ég fehér felhőiből
a kiszakadt foszlányok,
mint megtestesült angyalok,
keresik helyüket fölöttünk.
Majd hirtelen
kitisztul a kozmosz,
kékre festi arcát,
és csillagkoszorút ragyogtat
a mennybolt homlokán
az éj.

Evilági látomás

Itt
kint,
a Teremtő ölen,
égiek tenyerén
mindig van remény,
s jöhet egy
alászállt tünemény,
mely hozhat még
újabb ébredést,
ahogy a fűszálak álmaiban is
elrejtőzhet a tavasz,
madarak vonulásában
a visszatérés.

Itt
a borongós
ősz mennybolt alatt
minden mozgás,
mely utolsó erőnkől fakadt,
a túlélésért van,
hogy legyenek ismét nyarak,
s legyen evilági látomás
ez a nagy-nagy körforgás.

Körforgás III.

Nagy szürrealista festő
ez az ősz.
Megannyi árnyalatát
keveri a színeknek,
és naponta
új arcát mutatja
növénynek, fának, levélnek.

De egy reggelre
a tél
letöröl mindent,
hogy majd újra színezzé
tablónkat
egy másik mester,
a tavasz.

Gyónás kéréssel

Uram, adósod
vagyok
s méltatlan
szolgálatodra.

Ha szakadékok
tátongnak errefelé,
mondd,
miként
közelít-
het-
nék
hozzád?

Uram,
engedd,
hogy naponta

feltekinthessek az égre,
esténként
mennyboltod alá bújhassak,
mint őrzőangyalaid
szárnyai alatt bújtam egykor
anyám puha párnáihoz.

Engedd, Uram,
hogy beelássalak
a holdsugarba,
csillagragyogásba
meg a felhők vonulásába.

Add,
hogy elcsendesedjek
a háborgók közt,
és találkozzam veled
minden ébredésemben,
a nappalok forgatagában
kisírjam könnyeid
a kínak s az
örvendezés-
nek.

Add
magad
fiadnak,
Atyám,
hogy tied
lehessen
feloldozás után.

Fellinger Károly

Műterem

Legyökereznek a szögek a falban,
lógnak a képek, már Párizsban járnak,
az se baj, ha hiányzik egy-két asztal,
s a vendéglő, mit a képről csodálhatsz.

Az alvó teremnek poros virága
légszomjjal küzdve, mint béna, megmozdul,
és felhorkan, lám, a cserép magánya,
ablaka előtt az éj visszafordul.

Micsoda

Járatlan egy út,
görbe, akár a lábad,
mindenben benne

van, lényegében
ahogy magára zárja
az ajtót a ház.

Lefeszegetik
rólam hogy is mondjam el,
miközben hányszor.

Két szalmaszálból,
nőből és a férfiből
imitált kereszt.

Parafrázisok

A túlélés egy
kidobott söralátét,
tisztá technika.

Elhasznált idő,
meg kilötyögtetett táj
meg harmónia.

Fejemre olvas
mindent az ég, egy versből
idéz, majd hallgat.

Enni kér, éhes
kis csecsemőjének, a
tapasztalatnak.

Agglegény

Emlékezik, az újrafestés előtt
lekarparja a falakat, majd az így
összegyűlt, átvedlett anyagot széjjel-
hordja lakásának azon részébe,
ahova évek óta tilos a be-
lépés, miközben átlátszó, lenge, szűk
ruhát visel a felejtés, máskor meg,
mint a gipsz, ami a darabokra tört
tégglával kitölti a hézagokat,
emlékezik, ezzel csak azt akarja
tudatni, hogy a tilalom semmit se
veszített aktualitásából, sőt.